

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛІТЕРАТУРА АНГЛОМОВНИХ КРАЇН**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (англійська мова і література)»

за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

спеціалізації А4.021 Англійська мова та зарубіжна література

галузі знань А «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Література англomовних країн
Викладач (-і)	Малишівська Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	0677596645
E-mail викладача	iryna.malyshivska@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 17:00-18:00 (Zoom) https://us05web.zoom.us/j/8086803337?pwd=U3VqUHlicHRsTTZYZjByRGpXV0E1dz09
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Література англomовних країн» призначена для студентів освітнього рівня бакалавр денної та заочної форм навчання. У процесі знайомства з літературою англomовних країн кінця 20 – початку 21 століть студенти матимуть змогу осмислити сучасний літературний процес, проаналізувати жанрові особливості та тематичну специфіку літератури США, Великобританії, Канади, Австралії та Ірландії, а також ознайомитися з творчістю кращих письменників цього періоду. Особлива увага приділяється розвитку нових жанрів, соціально-політичним викликам у літературі, а також українським письменникам, які увійшли в англomовний літературний світ.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів розуміння літературного процесу в англomовних країнах кінця 20 – початку 21 століть, ознайомлення з ключовими літературними творами, жанрами та тенденціями цього періоду, а також розвиток аналітичних навичок для критичного осмислення соціально-політичних та культурних викликів, відображених у сучасній літературі. Основними цілями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з основними напрямками та тенденціями сучасної літератури англomовних країн; розвиток навичок аналізу жанрових особливостей та тематичної специфіки літературних творів; дослідження творчості кращих письменників США, Великобританії, Канади, Австралії та Ірландії кінця 20 та початку 21 століть; поглиблення розуміння соціально-політичних та культурних контекстів, що впливають на розвиток сучасної англomовної літератури; аналіз місця українських письменників у контексті англomовної літератури та їхнього внеску у світовий літературний процес.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність: Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузях освіти, навчання англійської мови та зарубіжної літератури, другої іноземної мови (німецької або французької) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів психолого-педагогічних та філологічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності: ЗК1. Компетентність володіння державною мовою: Здатність вільно спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово. ЗК3. Соціальна компетентність: Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування рідною та іноземною мовами з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК4. Культурна компетентність: Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатомовність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження. ЗК7. Дослідницька компетентність: Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та проведення досліджень на належному, дотримуючись принципів академічної доброчесності.	

Фахові компетентності:

ФК1. Мовно-комунікативна компетентність:

Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усному та писемному спілкуванні, зокрема у професійному колі; застосовувати знання про іноземну мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні та практичні вміння з іноземної мови у навчальній і професійній діяльності; забезпечувати навчання учнів іноземній мові, формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, зокрема іншомовну комунікативну та міжкультурну компетентності; здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою.

ФК2. Літературознавча компетентність:

Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики й культурної епохи; давати оцінку художньому твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ФК3. Предметно-методична компетентність:

Здатність моделювати зміст навчання іноземної мови та зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК4. Інформаційно-цифрова компетентність:

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; використовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК6. Емоційно-етична компетентність:

Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

Результати навчання:

ПРН5. Знати норми української та іноземної літературної мови, принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів; вміти аналізувати структурні одиниці української та іноземної мови, визначати їхню взаємодію; характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; застосовувати ці знання і вміння у професійній діяльності вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПРН6. Знати й розуміти систему мови, культуру країни, мова якої вивчається, функціональні особливості, стратегії комунікації, мовні та позамовні виразності мовлення; вміти застосовувати ці знання для формування в учнів здатності до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії у навчальній і поза навчальній діяльності.

ПРН10. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів); використовувати мовний, мовленнєвий та культурний досвід учнів під час підготовки та проведення навчальних занять для формування в них розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння вирішувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань з різних освітніх галузей, розвитку системного мислення.

ПРН12. Знати історію зарубіжної літератури, вміти аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі; використовувати ці знання та вміння у навчанні учнів навчального предмета.

ПРН13. Ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично оцінювати, аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані, дотримуючись норм академічної доброчесності.

ПРН14. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології та створювати (за потреби) електронні (цифрові) освітні ресурси з дотриманням вимог законодавства щодо охорони

авторського права для вирішення складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері навчання та професійної діяльності вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПРН17. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи, поняття та концепції обраної освітньої спеціальності/спеціалізації, уміти застосовувати їх для організації процесу навчання, виховання і розвитку учнів, формування в них уявлень про навчальний предмет на основі сучасних наукових досягнень.

ПРН18. Збирати, систематизувати, аналізувати й інтерпретувати дані реального освітнього процесу та застосовувати їх для прогнозування, планування, організації та реалізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, проведення прикладного мікродослідження з методики навчання іноземних мов/зарубіжної літератури, презентувати його результати.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
4	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	2	B

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема1. Літературні тренди кінця 20 – 21 століття: глобалізація, постмодернізм, пост-постмодернізм у сучасній англomовній літературі.	2		3
Тема2. Соціально-політичні виклики сучасної американської літератури.	2	2	2
Тема3. Постколоніальна література Великобританії: спадщина імперії у XXI столітті	2	2	2
Тема4. Екофемінізм у канадській літературі. Гендер, природа та культурна ідентичність у творах сучасних канадських письменниць.	2	2	3
Тема5. Традиції та трансформації у сучасній ірландській літературі.	2	2	5
Тема6. Австралійська та новозеландська література: аборигенна спадщина та культурні трансформації.	2	2	5
Тема7. Мистецтво в сучасній літературі: інтермедіальний аспект.	2		10
Тема8. Перехрестя страху і фантазії: як антиутопії формують уявлення про соціальні та технологічні катастрофи	2		10
Тема9. Масова література та популярні бестселери: феномен і вплив у XXI столітті	2		10

Тема 10. Сучасні українські автори в англomовних перекладах. Англomовні автори українського походження: внесок у світову літературу.		2		10
ЗАГ.::		20	10	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студенти можуть отримати, відвідуючи практичні заняття – 50 балів. Передбачено виконання індивідуального завдання у формі презентації (за темами лекцій 7-10) з використанням доступних інтерактивних технологій (тему завдання та покрокову інструкцію студенти отримують на першому семінарському занятті), максимальна кількість балів за завдання – 30 балів. Передбачена підсумкова контрольна робота (тестування), за яку студенти отримують максимум 20 балів.			
Вимоги до письмових робіт	Передбачене одне письмове підсумкове завдання у формі тесту, який складається з дванадцяти питань: 10 питань з вибором однієї правильної відповіді (1 бал за кожен правильну відповідь) та два питання з розгорнутою відповіддю (5 балів максимум: враховується чіткість, грамотність, оригінальність, відповідність та повнота відповіді). У сумі студент отримує максимум 20 балів. Завдання виконується на останньому занятті згідно розкладу. Тестування проводиться письмово в аудиторії або за допомогою Google форми, яка надсилається студентам безпосередньо перед виконанням завдання.			
Практичні заняття	Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Вимоги до роботи над проектом. Проект виконується одноосібно. Теми проєктів в контексті лекційних занять 7-10 пропонуються студентам на першому семінарському занятті. (Приклад теми «Colleen Hoover's novels in the context of contemporary bestsellers»). Студенти також мають можливість самостійно обрати тему проєкту, узгодивши її з викладачем. Під час підготовки студенти отримують консультації щодо вибору матеріалів,			

	структури та створення презентації. Захист проєкту відбувається у формі усної доповіді з використанням PowerPoint презентації або інших візуальних матеріалів. Тривалість доповіді не повинна перевищувати 6 хв. Студенти можуть користуватися нотатками, але не повинні повністю читати з них. Вага оцінки у підсумку 30 балів. Презентація готового проєкту здійснюється у спеціально відведений час на останніх трьох практичних заняттях курсу. Послідовність виступів студентів не впливає на отриману кількість балів. Критерії оцінювання: Система оцінювання проєкту Зміст та якість дослідження (10 балів) 10 балів: Проєкт демонструє глибоке розуміння теми, містить ретельний аналіз, пропонує нові інсайти та аргументи. 8-9 балів: Проєкт добре досліджений, з чітким аналізом теми та корисними висновками. 6-7 балів: Проєкт має базове дослідження теми з деякими деталями, але може бути недостатньо детальним або всебічним. 4-5 балів: Проєкт містить обмежене дослідження, поверхневий аналіз, а висновки частково недостатньо обґрунтовані. 1-3 бали: Проєкт має суттєві проблеми з дослідженням теми або аналізом, висновки слабо обґрунтовані або відсутні. Організація та структура (10 балів) 10 балів: Проєкт має чітку та логічну структуру, з добре організованими розділами та підрозділами, що забезпечують зрозуміле представлення інформації, наявні відповідні посилання. 8-9 балів: Проєкт добре організований, але може мати незначні недоліки в структурі або логічному викладі, наявні відповідні посилання. 6-7 балів: Проєкт добре організований, але структура може бути непослідовною або потребувати покращення, посилання часткові. 4-5 балів: Проєкт має значні проблеми з організацією та структурою, що ускладнює розуміння інформації, посилання відсутні. 1-3 бали: Проєкт має серйозні проблеми з організацією і структурою, що робить його важким для розуміння і аналізу, посилання відсутні. Презентація та оформлення (10 балів) 10 балів: Проєкт має бездоганне візуальне оформлення, з правильною граматиною та стилем викладу доповіді. 8-9 балів: Проєкт візуально добре оформлений, проте у доповіді присутні незначні граматичні чи лексичні помилки, що не ускладнюють сприйняття. 6-7 балів: Проєкт має загалом прийнятне візуальне оформлення, але у доповіді присутні граматичні та лексичні помилки, які дещо ускладнюють сприйняття. 4-5 балів: Проєкт має слабе візуальне оформлення, доповідь містить значну кількість граматичних та лексичних помилок, які ускладнюють сприймання. 1-3 бали: Проєкт має серйозні недоліки в оформленні, включаючи численні граматичні та лексичні помилки, які унеможливають сприймання. 0-проєкт відсутній
Умови допуску до підсумкового контролю	Діє система накопичення балів упродовж курсу. Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю № 2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.

Підсумковий контроль	При виставленні заліку (мінімум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, бали підсумкового тестування, а також бали за індивідуальні завдання для самостійної роботи. Форма проведення підсумкового контролю – комбінована.
----------------------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Курс читається англійською мовою. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/ці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань на семінарських заняттях (50 балів), індивідуального завдання (30 балів), письмового підсумкового тестування, яке виконується на останньому занятті у формі тесту (20 балів). Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань.

Відвідування занять:

Студент/ка має вчасно приходити на заняття. Активна участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять – вітається; заохочується висловлювання власної думки. Здобувачі вищої освіти мають бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студенти, які пропустили заняття з поважної причини, можуть відпрацювати його на наступному запланованому занятті за розкладом.

Студенти, котрі навчаються за **індивідуальним графіком**, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно (матеріал представлений на університетській платформі d-learn), виконують проєктні та письмові завдання відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», ознайомитись з яким можна за покликанням:

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Порядок перезарахування результатів **неформальної освіти** в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, які підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», ознайомитись з яким можна за покликанням:

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю No1, мають право перескласти залік за відомістю No2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном No3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)», ознайомитися з яким можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Дотримання **академічної доброчесності** базується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бредбері М. Британський роман нового часу. пер. В. Дмитрука. К.: Ксенія Сладкевич, 2011. 480 с.
2. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця XX – початку XXI ст. у контексті культурного плюралізму. К.: Видавничий центр КНЛУ, 2010. 456 с.
3. Дудченко М.М. Література Великобританії і США : навчальний посібник (англійською мовою). 2-е вид., доп. Суми: Університетська книга, 2021.
4. Кушнірова Т. В. Англійська література в культурологічному вимірі (модерний і постмодерний аспект) : навч.-метод. Посібник. Полтава, 2017. 107 с.
5. Література. Теорія. Методологія. упор. і наук. ред. Д.Уліцька, пер. з пол. С.Яковенка, Київ, 2008. 543 с.
6. Малишівська І. В., Білик О. І., Пилячик Н. Є. «Амстердам» Ієна Мак'юєна в контексті екфрастичного дискурсу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. № 51. С. 316–321.
7. Малишівська І., Романчук С. «Дівчина з Данії»: екфразис у творі та на екрані. *FOLIUM*. 2024. № 4. С. 189–194. URL: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.4.27>
8. Овчаренко Н.Ф. Канадський літературний канон на зламі століть. К.: Видавництво гуманітарної літератури, 2006. 311 с.
9. Почепцов Г.Г. Мерлін, Супермен і Гаррі Поттер. Конструювання нематеріального в масовій культурі. К.: «Спадщина», 2015. 288 с.
10. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник. ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
11. Boxall P. (2013) *Twenty-First-Century Fiction: A Critical Introduction*. Cambridge.
12. Birns, N., Shieff, S., & Moore, N. (2017). *Teaching Australian and New Zealand Literature*. Modern Language Association of America.
13. Grekul, L. (2005). *Leaving shadows: literature in English by Canada's Ukrainians*. University of Alberta Press.
14. Rivkin J, Ryan M. (2004) Ed. *Literary Theory: An Anthology*. Second Edition. Blackwell Publishing.
15. Rooney E. (2006) *Feminist Literary Theory*. Cambridge University Press. UK.
16. Selden R., Widdowson P., Brooker P. (2005) *A Reader's Guide to Contemporary Literary Theory*. Fifth Edition. Pearson Education Limited. United Kingdom.
17. Sorensen E.P. (2010) *Postcolonial Studies And The Literary: Theory, Interpretation And The Novel*. Palgrave Macmillan. New York.

Викладач: Малишівська І.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології